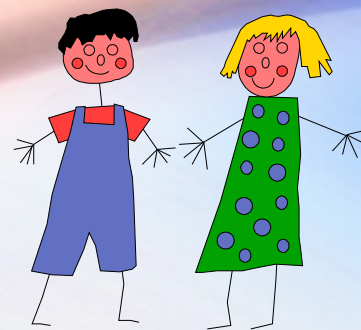

Fejlődési rendellenességek, fogyatékoságok

Budapest,

2008. június 7.

Sümeginé Hamvas Enikő

A késleltetett ütemű fejlődés megnyilvánulásai, jelei

1. Orvosi leletek alapján

- korai, faros, vákuumos vagy fogós szülés
- elhúzódó szülés
- szülési törések
- köldökzsinór problémák
- kedvezőtlen Apgar-féle szám
- kis születési súly
- különböző orvosi beavatkozások

A késleltetett ütemű fejlődés megnyilvánulásai, jelei

2. A babán megfigyelhető rendellenességek

- normáltól eltérő testtartás
- feszebb vagy lazább izomtónus
- fej szokatlan formája, mérete
- szemek furcsa állása
- nem tud szopni
- nem figyel a hangokra
- szemével nem követ színes, mozgó tárgyakat

A késleltetett ütemű fejlődés megnyilvánulásai, jelei

3. A babán látható eltérés nincs, de

- öltöztetéskor egy-egy testrész mozgatása nehézkes
- bizonyos mozdulatoknál a baba rendszeresen sír
- látható jel nélkül a baba izomtónusa lazább a megszokottnál, mozgatáskor az ízületek kissé túlhajlanak, az izomtónus lazább

A késleltetett ütemű fejlődés megnyilvánulásai, jelei

A látás, hallás problémáinak észlelése:

- A szemmozgás eltér a megszokottól
- Mozgó tárgyakat szemével nem követ
- Látóterében színes, tarka tárgyakra nem néz
- Nincs szemkontaktusa a hozzá beszélő emberrel
- Nem ijed meg hirtelen hangos zajoktól
- Az anya hangjára nem fordul oda

Beszédfejlődés

Újszülött kortól 1 éves korig:

- 0-1 hónapos: torokhangokat ad
- 1-2 hónapos: gögicsélni kezd, torokhangokat ad
- 2-3 hónapos: folyamatosan gögicsél, „válaszol” (a, o)
- 3-4 hónapos: azonos hangot kétszer ejt ki
- 4-5 hónapos: többféle hangot ad, hangosan kacag
- 5-6 hónapos: „szót ért” gondozás közben, „ah-oh”
- 6-7 hónapos: gurgulázik, beszélgetést kezdeményez
- 7-8 hónapos: bu-ma-da-ba szótagokat jól ejt
- 9-10 hónapos: ma-ma, ba-ba, hallgat a nevére
- 11-12 hónapos: szót, szótöredéket használ, szavai mondat értékűek, egylépéses felszólítást teljesít

Beszédfejlődés

1 éves kortól 2 éves korig:

- 12-15 hónapos: kétszavas mondatot használ, kommunikálni akar
- 15-18 hónapos: egyre nagyobb a passzív és aktív szókincse, mesékre, dalokra figyel, „köszí”, „szia”
- 18-21 hónapos: 10-30 szava van, 2-3 szavas mondatokat használ, enni-innivalót megnevezve kéri
- 21-24 hónapos: kb. 50 szavas szókincse van, elkezd személyes névmásokat használni

Beszédfejlődés

2 éves kortól 3 éves korig:

- 24-27 hónapos: folyékonyan beszél
- 27-30 hónapos: képeskönyvből cselekvéssorokat elmond, névmásokat, ragokat használ, megkérdezi a tárgyak nevét
- 3 éves korig: többes számot használ, összetett mondatokban beszél, teljes nevét ismeri és mondja, dallamokat ismer, 5-ig számolhat

A tanulásban akadályozott gyermek

Játékának jellemzői

- sokszor hiányzik belőle a kreativitás, az alkotás vágya, a fantázia
- gyakran sztereotipen rakosgat
- a már megtanult játékot önállóan nem fejleszti tovább
- egy-egy játékfolyamatot képes kitartóan monoton módon ismételtetni
- ugyanazokat a játéktárgyakat választja

A tanulásban akadályozott gyermek

Gondolkodása

- önként nem tanulja meg a gondolkodási tevékenység menetét**
- nem ismeri meg a tárgyak tulajdonságait, az összefüggéseket**
- tanulása mechanikus**
- a cselekvési cél elhalványul, a feladat befejezetlen marad.**

A tanulásban akadályozott gyermek

Beszédfejlődésének jellemzői

- A beszéd indulása elhúzódhat, így gyakrabban fordul elő megkésett beszédfejlődés.
- Az élettani pöszeség elhúzódása után gyakoriak az artikulációs hibák.
- A pöszeségre jellemző a több hangra kiterjedő szigmatizmus.
- A grammatikai fejlődés nehézségeivel, a mondatalkotás sajátosságaival és a szókincsük szegénységével számolni kell.

Az autista gyermek

Legszembetűnőbb tünetei :

- közömbös viselkedés
- a felnőtt kezével jelzi szükségleteit
- indokolatlanul nevet, sír, kuncog
- a tárgyakat fogdossa, pörgeti
- ritkán néz mások szemébe, a változások ellen tiltakozik

A sajátos szükségletű gyermek fejlesztésének lehetőségei

Mozgásfejlesztés

- sérült mozgásminták korrigálása
- rendellenes izomműködések normalizálása
- a testtudat, testséma kialakítása ill. megerősítése
- a vesztibuláris rendszer működésének korrigálása
- az alapmozgások koordinációjának fejlesztése
- a két testfél mozgásának összerendezése
- a mozgás, mint kommunikáció mély átélése folytán beszédre való késztetés

A sajátos szükségletű gyermek fejlesztésének lehetőségei

Figyelem, emlékezet fejlesztése

- **Fontos a nyugodt, csendes, nem túl zsúfolt, de változatos környezet!**
- **Keress az egyformát!**
- **Keress a párját!**
- **Sorba rakás, építés, soralkotás**
- **Változások észrevételése**
- **Labirintus játékok**
- **Hol van? Hova tettem?**
- **Szavak, szótagok ismétlése**

A sajátos szükségletű gyermek fejlesztésének lehetőségei

Finommotorika fejlesztése

- **Kéztorna, ujjak differenciált mozgatása**
- **Gyurmázás**
- **Apró tárgyak felcsippentése**
- **Fűzés, csipeszelés**
- **Rajzolás, festés, nyomdázás**
- **Montessori torony**
- **Puzzle kirakása**

A sajátos szükségletű gyermek fejlesztésének lehetőségei

**Játékokkal való adekvát
tevékenység kialakítása**

**Kommunikációs készség,
beszédkésztség fejlesztése,
beszédindítás**

**Önkiszolgálási szokások
kialakítása**

Köszönöm a figyelmet!

